

स्थानीय राजपत्र
बेलडाँडी गाउँपालिका द्वारा प्रकाशित

७ नं. प्रदेश, बेलडाँडी, कञ्चनपुर, जेठ, ०८ गते २०७५ साल संख्या: १

भाग ३

आधारभूत तहको परीक्षा सञ्चालन सम्बन्धि कार्यविधि २०७५

प्रस्तावना :

स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी यो बेलडाँडी गाउँ कार्यपालिकाले यो “शिक्षा सेवा संचालन कार्यविधि/नियमावली २०७५” जारी गरेको छ।

परिच्छेद १.संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- १.१ यस कार्यविधिको नाम बेलडाँडी गाउँपालिका स्तरीय आधारभूत तहको अन्तमा लिइने कक्षा ८ को परीक्षा संचालन कार्यविधि २०७५ रहेको छ र यो निर्देशिका बेलडाँडी गाउँपालिकाले पारित गरेको मिति देखि लागू हुनेछ।
- १.२ विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा
- १.२.७ “ऐन” भन्नाले स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ सम्भन्धनु पर्दछ।
- १.२.८ “शिक्षा ऐन” भन्नाले शिक्षा ऐन २०२८ (संसोधन समेत) सम्भन्धनु पर्दछ।
- १.२.९ “नियमावली” भन्नाले शिक्षा नियमावली २०५९ (संसोधन सहित) सम्भन्धनु पर्दछ।
- १.२.१० “आधारभूत शिक्षा” भन्नाले ऐनमा उल्लेख भए बमोजिमको शिक्षा सम्भन्धनु पर्दछ।
- १.२.१ “विद्यालय” भन्नाले कक्षा १ देखि १२ सम्मको शैक्षिक संरचनालाई बुझ्नुपर्दछ।
- १.२.२ “गाउँपालिका” भन्नाले बेलडाँडी गाउँपालिका बुझ्नु पर्दछ।
- १.२.३ “परीक्षा” भन्नाले कक्षा ८ को आधारभूत तहको अन्तिममा लिइने परीक्षालाई बुझ्नु पर्दछ।
- १.२.४ “परीक्षा समिति” भन्नाले कक्षा ८ को आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षा संचालन गर्ने परीक्षा समितिलाई बुझ्नु पर्दछ।
- १.२.५ “परीक्षा शाखा” भन्नाले आधारभूत तह तथा माध्यमिक शिक्षा एकाइ अन्तर्गत आधारभूत तहको कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा सञ्चालनका लागि गठन गरिएको एक परीक्षा शाखालाई बुझ्नु पर्नेछ। उक्त शाखाले सफ्टवेयर सम्बन्धी कार्य, मार्कलेजर वाइण्डिङ, प्रमाणपत्र व्यवस्थापन, अभिलेखीकरण, लब्धाङ्कपत्र छपाइ, वितरण र व्यवस्थापन लगायतका काम सम्पादन गर्नेछ। उक्त कार्यका लागि आवश्यक भौतिक पूर्वाधार बेलडाँडी गाउँपालिकाले व्यवस्था गर्नेछ।
- १.२.६ शिक्षक भन्नाले विद्यालयका शिक्षक र प्रधानाध्यापकलाई संभन्धनु पर्नेछ।

परिच्छेद २ : पाठ्यक्रम तथा परीक्षा संचालन र समन्वय

१. पाठ्यक्रम र पाठ्यसामग्री :

१. स्थानीय तहका विद्यालयहरूमा पठनपाठन हुने पाठ्यक्रम मौजुदा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ।

२.परीक्षा संचालन तथा समन्वय समिति:

१) गाउँपालिका अर्न्तगतका विद्यालयहरूमा आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षा संचालन तथा समन्वयको लागि देहायको ९ सदस्यीय एक परीक्षा संचालन तथा समन्वय समिति रहनेछ।

क) प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत

अध्यक्ष

ख) प्रमुख, सम्बन्धित स्थानिय तहमा रहेको प्रहरी कार्यालय

सदस्य

- ग) सम्बन्धित स्थानिय तहमा रहेको माध्यमिक तह र आधारभूत तहको शिक्षकहरु मध्येबाट कम्तिमा एक जना महिला संस्थागत विद्यालयका शिक्षक पर्नेगरी समितिले मनोनित गरेका बढीमा पाँच जना सदस्य
- घ) श्रोतव्यक्ति सदस्य
- ङ) शिक्षा अधिकृत सदस्य सचिव
- (२) परीक्षा संचालन तथा समन्वय समितिको बैठक सम्बन्धि कार्यविधि सो समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ। मनोनित सदस्यहरुको पदावधि तीन शैक्षिक सत्रको हुनेछ ।
- (३) आधारभूत शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार : आधारभूत शिक्षा उत्तीर्ण परीक्षा समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :
- क) परीक्षा संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धमा नीति निर्धारण गर्ने ।
- ख) परीक्षा मिति, परीक्षा केन्द्र र केन्द्राध्यक्ष तोक्ने ।
- ग) संस्थागत विद्यालयका परीक्षार्थीका लागि परीक्षा शुल्क निर्धारण गर्ने ।
- घ) परीक्षा संचालन, अनुगमन तथा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक खर्चको व्यवस्थापन तथा निर्धारण गर्ने ।
- ङ) परीक्षाको गोपनीयता कायम रहने गरी प्रश्नपत्र निर्माण छपाई तथा वितरण गर्ने ।
- च) विद्यालयहरु लाई आवश्यकता अनुसार परीक्षा केन्द्रमा राखी परीक्षा संचालन गर्ने ।
- छ) परीक्षा अनुगमन एवं निरिक्षण गर्ने ।
- ज) परीक्षाफल प्रकाशित गर्ने तथा उत्तीर्ण परीक्षार्थीहरु लाई प्रमाण पत्र दिने ।
- झ) परीक्षा शुल्क तथा परीक्षा सम्बन्धी काममा संलग्न व्यक्तिको पारिश्रमिक निर्धारण गर्ने ।
- ञ) उत्तरपुस्तिका परीक्षण, सम्परीक्षण र पुनर्योग गर्ने गराउने ।
- ट) कुनै परीक्षा केन्द्रमा अनियमितता भएको ठहर भएमा आवश्यकतानुसार परीक्षा बदर गरी पुनः परीक्षा गराउने र आवश्यक देखिए त्यस्तो परीक्षा केन्द्र बन्द गर्ने ।
- ठ) दैवी प्रकोप वा अन्य कुनै कारणबाट निर्धारित समयमा परीक्षा संचालन गर्न नसकिएमा वा परीक्षा फल प्रकाशित गर्न बाधा परेमा तुरुन्तै आवश्यक निर्णय लिने ।
- ड) आवश्यकता अनुसार परीक्षा उप समिति गठन गर्ने ।
- ढ) परीक्षामा गाउँको उत्कृष्ट स्थान प्राप्त छात्र/छात्राहरुलाई पुरस्कृत गर्ने ।
- ण) परीक्षा सम्बन्धी बाधा अडकाउ फुकाउने/टुङ्गो लगाउने निर्णय गर्ने ।
- (३) परीक्षा समितिले सम्बन्धित विषयका विशेषज्ञलाई परीक्षा समितिको बैठकमा भाग लिन आमन्त्रित गर्न सक्नेछ।

परिच्छेद ३ : परीक्षा संचालन प्रक्रिया :

३.१ परीक्षा शुल्क/परीक्षा फाराम :

सामुदायिक विद्यालयको हकमा आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षाको लागि कुनै शुल्क लिइने छैन । तर संस्थागत विद्यालयको हकमा भने परीक्षा समितिले तोके बमोजिमको हुनेछ ।

कक्षा ८ को आधारभूत तहको अन्तिम परीक्षाको परीक्षार्थीका लागि भरिने आवेदन फाराम बेलडाँडी गाउँपालिका को आधारभूत तहको अन्तिम लिइने परीक्षा समितिले तोकेको ढाचामा हुनेछ । यसरी तोकेको फाराम विद्यालय मार्फत परीक्षामा सम्मिलित सबै विद्यार्थीलाई भर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । सो फाराममा नाम, ठेगाना, जन्ममिति, बाबुआमाको नाम, विद्यार्थीका प्रयोगात्मक प्राप्ताङ्क आदि विवरणहरु भर्ने व्यवस्था गरिने छ । यी विवरणहरुको शुद्धताको हकमा विद्यालयका प्रअलाई जिम्मेवार बनाइनेछ । परीक्षार्थीको आवश्यक विवरण फरक परेमा यसका लागि सम्बन्धित विद्यालयका प्रधानाध्यापक जिम्मेवार रहनेछन् ।

३.२ खाता सञ्चालन सम्बन्धमा : आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा खर्च/आम्दानीका लागि छुट्टै खाता सञ्चालन गरिने छ । सो खाता शिक्षा शाखाका प्रमुख र बेलडाँडी गाउँपालिकाका लेखा अधिकृतको हस्ताक्षरबाट खाता सञ्चालन हुने व्यवस्था मिलाइने छ । सो खाताको नाम “आधारभूत तह अन्तिम परीक्षा समिति बेलडाँडी” रहने छ ।

३.३ प्रश्नपत्र निर्माण : यस बेलडाँडी गाउँपालिका को अन्तर्गतका विद्यालयहरुको आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा सञ्चालनार्थ प्रश्नपत्र निर्माणका लागि विषयशिक्षकहरुबाट सम्बन्धित विषयका प्रश्नपत्रहरु पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट तोकिएको पाठ्यभार, अङ्कभार, विषयक्षेत्र, विशिष्टीकरण तालिका (ग्रीड), समय र पूर्णाङ्क आधार मानी तोकिएको ढाचामा प्रश्नपत्र निर्माण गर्न लगाई आधारभूत तथा माध्यमिक शिक्षा एकाइको परीक्षा शाखामा संदुक्लन गरी प्रश्नपत्र बैंक निर्माण गरी सङ्कलित प्रश्नपत्रबाट विषयविज्ञ/स्रोतव्यक्तिहरुबाट प्रश्नपत्र परिमार्जन, संशोधन तथा परिष्करण गरी सम्बन्धित विषयका अलग अलग २/२ वटा प्रश्नपत्र तयार गरिने छ । यसरी तयार गरिएका प्रश्नपत्रहरु मध्ये एक प्रति प्रश्नपत्र मुद्रणका लागि छनौट गरिनेछ । साथै उत्तर कुञ्जिका सहितको प्रश्न पत्र निर्माण गरी मूल्यांकनमा समेत एकरूपता ल्याइनेछ । यसरी प्रश्नपत्र परिष्करणका लागि गोपनीयतालाई विशेष ध्यान दिइने छ ।

३.४ प्रश्नपत्र छपाई तथा वितरण : प्रश्न पत्र छपाइका लागि गोप्य तथा विश्वासनिय ढंग बाट छपाई गर्ने ।

३.५ उत्तर पुस्तिका छपाई, वितरण, परीक्षण एवम् सम्परीक्षण :

३.५.१ उत्तर पुस्तिका छपाई : उत्तर पुस्तिका छपाइका लागि विद्यमान आर्थिक नियमावली अनुसार कम्तिमा पनि ३ ओटा छापाखाना/फर्मबाट दरभाउ माग गरी घटाघटको आधारमा प्रतिस्पर्धा गराई योग्यतम् छापाखाना वा फर्म छनौट गरिने छ ।

३.५.२ उत्तर पुस्तिका वितरण : विद्यालयहरुमा उत्तरपुस्तिका वितरणका लागि विद्यालयको विद्यार्थी संख्यालाई आधार मानी स्थानीय तह मार्फत वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

३.५.३ उत्तर पुस्तिका परीक्षण तथा सम्परीक्षण : उत्तर पुस्तिका परीक्षणका लागि सम्बन्धित विषयको विषयशिक्षकलाई नै जिम्मा दिइने छ । उत्तर पुस्तिका परीक्षण गराउने जिम्मा सम्बन्धित विद्यालयको प्रधानाध्यापकको हुने छ । परीक्षण गरिएका उत्तरपुस्तिका र मार्कस्लीप सम्बन्धित विद्यालयका प्रधानाध्यापकद्वारा स्थानीय तह परिक्षा शाखा मार्फत संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । उत्तर पुस्तिका र मार्कस्लीप संकलन गर्दा २ चरणमा गरिने छ । पहिलो चरणमा परीक्षा संचालन भएको पाचौं दिन अघिल्ला ३ विषयका उत्तरपुस्तिका र मार्कस्लीप संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । दोस्रो चरणमा परीक्षा समाप्त भएको चौथो दिन अनिवार्यरूपमा बाकी विषयका उत्तरपुस्तिका र मार्कस्लीप स्रोतकेन्द्रमा संकलन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ । स्थानीय तह परिक्षा शाखामा संकलित परीक्षण गरिएका उत्तरपुस्तिकाको सम्परीक्षणको व्यवस्था स्थानीय तह परिक्षा शाखा मार्फत गरिने छ ।

परिच्छेद ४ : टेबुलेशन (प्रविष्टी)

परीक्षार्थीले प्राप्त गरेको प्राप्ताङ्कको विवरण टेबुलेशनका लागि उत्तरपुस्तिकाको परीक्षण पश्चात् प्राप्त मार्कस्लीपबाट प्राप्ताङ्कलाई आवश्यक जनशक्तिको व्यवस्था गरी परीक्षा समितिले गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

परिच्छेद ५ : सफ्टवेयर सम्बन्धी व्यवस्था :

प्रविधियुक्त तथ्याङ्क व्यवस्थापन गर्न, तथ्यांक विश्वसनीय, व्यवस्थित र समयसापेक्ष गराउन बेलडाँडी गाउँपालिकामा जिल्ला शिक्षा कार्यालयमा हाल प्रयोग गरिदै आएको स्तरको प्रविधि/सफ्टवेयरको व्यवस्था आवश्यक भएकोले बेलडाँडी गाउँपालिकाको सूचना र प्रविधिसंग सम्बन्धित जनशक्ति अथवा बाह्य स्रोत प्रयोग गर्दै आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा सम्बन्धी तथ्याङ्क, लब्धाङ्कपत्र तथा प्रमाणपत्रका लागि आवश्यक पर्ने सफ्टवेयर बेलडाँडी गाउँपालिकाबाट व्यवस्था गरिने छ ।

परिच्छेद ६ : परीक्षाफल प्रकाशन

परीक्षार्थीहरूको उत्तर पुस्तिका सम्बन्धित विद्यालयका विषय शिक्षकहरूबाट परीक्षण पश्चात् प्राप्त प्राप्ताङ्कको तालिकीकरणपश्चात् शैक्षिक सत्रको अन्तसम्ममा परीक्षाफल प्रकाशन गरिनेछ ।

परिच्छेद ७ : पुनर्योग :

आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षाको नतीजामा चित्त नबुझी पुनर्योगका लागि नतीजा प्रकाशन भएको ७ दिन भित्र तोकिएको शुल्क सहित विद्यालय मार्फत पुनर्योगका लागि आवेदन सङ्कलन गरी परीक्षा समितिले पुनर्योगको व्यवस्था मिलाउन सक्नेछ । निवेदन पेश गर्न तोकिएको अन्तिम मिति पछिको सातौं दिन भित्र पुनर्योगको नतीजा प्रकाशनको व्यवस्था मिलाइने छ ।

परिच्छेद ८ : परीक्षा अनुगमन :

आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा व्यवस्थित, मर्यादित, स्तरीय गराउन परीक्षा सञ्चालनको अवधिमा परीक्षा सम्बद्ध सम्पूर्ण पक्षको अनुगमन तथा निरीक्षणका लागि एउटा अनुगमन समिति रहने छ । उक्त अनुगमन समिति देहाय बमोजिमको रहने छ -

संयोजक : गाउँपालिका अध्यक्ष, बेलडाँडी गाउँपालिका

सदस्य : प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, बेलडाँडी गाउँपालिका

सदस्य : संयोजक, सामाजिक विकास समिति, बेलडाँडी गाउँपालिका

परिच्छेद ९ : आर्थिक सम्बन्धमा

कक्षा ८ को परीक्षा संचालन गर्नका लागि बैठक भत्ता, अनुगमन, यातायात तथा अन्य जनसक्तिको व्यवस्थापन खर्च प्राप्त रकम बाट परीक्षा समितिको निर्णय अनुसार गर्ने छ ।

परिच्छेद १० : विविध

आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा सञ्चालन सम्बन्धी माथि लेखिएका बाहेकका अन्य अत्यावश्यक कामकाजका लागि सम्पूर्ण अधिकार आधारभूत तह कक्षा ८ को अन्तिम परीक्षा समितिको रहने छ ।